

HUNDEPLADSEN

Ældste trin

Hundepladsen er én ud af i alt ni podcasts lavet af Isfjordscenteret.

Fag

Tværfagligt – sprog, science med hovedvægt på biologi.

Læringsmål

- Eleverne opnår grundlæggende viden om den grønlandske slædehund.
- Eleverne opnår viden om isens betydning for livet omkring Isfjorden.
- Eleverne træner deres færdigheder i kommunikation og samarbejde.

Organisering

Vi anbefaler, at eleverne arbejder parvis eller enkeltvis. Afhængig af, hvad der passer bedst til den enkelte elev, og hvilke kompetencer der skal udvikles. Vær opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er ens bedste ven, man arbejder bedst sammen med. Samarbejde mellem eleverne handler om netop samarbejde og ikke kun samvær.

Vejledning til Book Creator bogen

Book Creator bogen *Hundepladsen* er en elevbog der knytter sig til podcasten *Hundepladsen*. Podcasten varer 05:38.

Forløbet er tilrettelagt med fokus på elevernes undersøgende, eksperimenterende og skabende tilgang til læring.

Forløbet omfatter tre trin:

- Arbejdet før der lyttes til podcasten.
- Lytning og arbejde med podcasten.
- Efterarbejde med tema og viden fra podcasten.

Start med at lytte til podcasten, før den præsenteres for eleverne.

Side til side vejledning - Book Creator bogen "Hundepladsen"

Velkommen til Isfjordscenteret side 4-7

Eleverne møder Isfjordscenteret i to billeder, der viser henholdsvis sommer og vinter.

I klassen kan I tale om:

- Hvad Isfjordscenteret er.
- Hvordan der ser ud omkring Isfjordscenteret.
- Forskellen på sommeren og vinteren.
- Hvordan der er forskel på sommer og vinter der hvor I bor.

Kort Ilulissat side 8-9

Tal om kortet og hvor mange mennesker der bor i Ilulissat, og hvor mange mennesker der bor i den by I bor i?

Her bor jeg side 10-11

Eleverne ser et en del af et verdenskort.

Eleverne skal flytte den røde markør ned på kortet og vise hvor de bor.

Markøren findes i den hvide kasse og skal trækkes ned på kortet.

I klassen kan I tale om:

- Forskelle og ligheder mellem Ilulissat og jeres by eller bygd.

Lyt og fortæl side 12-13

Eleverne skal nu lytte til podcasten Hundepladsen. De finder podcasten ved at klikke på billedet på side 12.

Det anbefales at lade eleverne lytte parvis eller i mindre grupper.

Lad eleverne lave en [Walk and Talk](#), hvor de taler om podcasten.

På side 13 skal eleverne fortælle om podcasten. I taleboblere kan de vælge at indsætte tekst, billeder eller lydoptagelser.

Indspilning af lydoptagelse, indsættelse af billeder og indsættelse af tekst; se instruktion 1, 2 og 3 [her](#).

Opsamling i klassen

Det anbefales at tage en fælles snak i klassen, når arbejdet med side 12-13 er færdigt.

Vi anbefaler at du undervejs skriver begreber og nøgleord på tavlen.

I klassen kan I tale om:

- Hvad der overraskede eleverne, da de lyttede til podcasten.
- Begreber og nøgleord som eleverne har mødt i podcasten

Du kan hente inspiration til samtalen herunder.

- Kultur
Kultur består af de samlede værdier, vaner, traditioner, viden og holdninger, som karakteriserer et samfund eller et individ i deres egen historiske og geografiske kontekst.
- Fanger- og fiskerkultur
Grønland har siden de første indvandring ved Thule, for mellem 4-5000 år siden, været afhængige af naturens ressourcer i form af fisk, fugle, land- og havpattedyr. Fangst og fiskeri er stadig det vigtigste livsgrundlag for inuitterne og det grønlandske samfund. Disse naturgivne betingelser har ført til udviklingen af en egen kultur, bygget på stolte traditioner.

Hvad kender I til Grønlands kultur?

Hvilke andre kulturer kender I?

- Grundpille – hundene er grundpille i den grønlandske fanger- og fiskerkultur.
Grundpille er en del, der danner fundamentet, en vigtig forudsætning for eller bestanddel af noget. Et hus uden fundament, falder sammen. Is bliver til vand uden frost; frost er forudsætningen for, at der kan dannes is. Hundene transporterer fangst, fisk og mennesker over isen og fjeldet, hvor andet ikke er muligt. Hundene er grundpillen for transport.

Hvorfor er hundene en grundpille i denne kultur?

Kunne man være fanger og fisker uden at have hunde?

- Livsnerve – i samfundet / transport af fangst og mennesker.
Hundene er livsnerven i samfundet, hvor de i generation efter generation har trukket fangsten med hjem til bygden og transporteret mennesker mellem bygder og kontinenter.
Livsnerve er et forhold, der er en afgørende betingelse for, at noget kan fungere.
Hundene er betingelsen for, at fangsten bliver transporteret hjem til bygden og byerne.

Hvad betyder det at noget er en livsnerve for et samfund?

Hvad er en livsnerve for din hverdag?

- Cyklus – fangstdyrenes cyklus følger isens cyklus.
Cyklus er karakteriseret ved at noget mere eller mindre regelmæssigt vender tilbage, gentager sig.
Et døgn har et kendt og fast forløb. Det er inddelt i dag og nat. Årstiderne kommer og går i en bestemt rækkefølge. Isen har en cyklus. Isens bevægelser påvirkes af kulde og varme (årstidernes cyklus), som igen påvirker fangstdyrenes livsbetingelser.

Hvad kendetegner de fire årstider?

Hvad kendetegner vandets cyklus?

Hvordan påvirker isens cyklus arbejdet med hundeslæderne?

Hvilke faktorer kan påvirke årstiderene og dermed isens cyklus?

- Tilpasning - alt levende må tilpasse sig det miljø der er for at overleve. Tilpasning drejer sig om, at når et dyr skal leve i et bestemt miljø, er det nødt til at tilpasse sig de levevilkår der er for at kunne overleve. Et dyr kan tilpasse sig et miljø på flere forskellige måder. Gennem den naturlige selektion vil dyret tilpasse sin anatomi og adfærd, så den passer til deres nye levevilkår. Naturlig selektion kan f.eks. være gradvist at udvikle en pels, der passer til ekstremt vejr, som den grønlandske slædehund har gjort. De hunde, der ikke har udviklet en pels, der kan beskytte dem, vil dø. På den måde vil de genetiske fordele blive videregivet til dyrets afkom, og kun den der har tilpasset sig bedst, vil overleve. Se mere her ([Den Grønlandske Slædehund](#) side 13)

Hvordan tror du at den grønlandske slædehund har tilpasset sig et liv i Grønland?

Hvordan har vi mennesker tilpasset os det liv, vi har nu?

Kender du andre eksempler på dyrs tilpasning?

- Energi - et dyr skal have føde i form af kulhydrater, fedt og protein for at overleve. Man inddeler levende organismer i to grupper, autotrofe og heterotrofe. Autotrofe kan selv lave næring i form af kulhydrater, f.eks. planter der laver glukose ved fotosyntesen. Heterotrofe får næring ved at spise andre levende organismer, her er tale om både fedt, kulhydrat og protein. Fedt, kulhydrat og protein, også kaldet næringsstoffer, bruges til at opretholde diverse processer i vores celler der sikrer, at vi kan holde os i live. Vi bruger næringsstofferne som en energikilde i vores forbrænding (respiration) og som byggesten i kroppens celler. Se mere her [Den Grønlandske Slædehund](#), side 42 og [Fodring af slædehunde Dyr lægeembedet i Ilulissat - PDF Free Download \(docplayer.dk\)](#)

Hvad ved du om madpyramiden? Skal vi have mest fedt, kulhydrat eller protein?

Tror du at hunde og mennesker skal have samme fordeling af næringsstoffer?

Mit opslagsværk side 14-15

På siderne skal eleverne lave korte beskrivelser af nøgleordene og begreberne, som I har gennemgået og arbejdet med indtil videre. De kan skrive dem ind, indtale dem som lydfil eller tegne en tegning og sætte billedet af den ind. Deres produkter vil indgå i det videre arbejde med podcasten. Giv gerne eleverne mulighed for at uddybe deres opslagsværk samt tilføje ny viden undervejs, som I arbejder med de næste sider i bogen.

Indspilning af lydoptagelse, indsættelse af billeder og indsættelse af tekst, se instruktion 1, 2 og 3 [her](#).

Videoer om slædehunden side 16-21

Nu skal eleverne se film og læse om slædehunden i det moderne Grønland. Statens Naturhistoriske Museums går i fem videoer går tæt på fem mennesker, der alle har slædehunden som en del af deres liv og hverdag i det moderne Grønland.

De fem film findes på [hjemmesiden](#).

I bogen har vi udvalgt tre af de fem film. Videoerne er på grønlandsk med engelske undertekster.

Sammen med videoerne finder I en beskrivelse af de tre videoer, samt et spørgsmål som elevernes hjælpe eleverne til at reflektere over det de ser i filmen.

Qimmeq side 22-23

Her kan I læse eller lytte til bogen *Qimmeq*, enten på grønlandsk eller dansk, der handler om den grønlandske slædehund.

Podcast side 24-25

Nu skal eleverne anvende deres viden om slædehunde i deres produktion af en podcast. I skal hjælpe *Isfjordscentret*, der skal have produceret en ny podcast om Den Grønlandske Slædehund.

I podcasten skal eleverne fortælle om slædehundenes:

- betydning for livet omkring Isfjorden.
- biologi
- oprindelse
- funktion som arbejdshund.

Podcasten kan produceres på grønlandsk, dansk eller engelsk.

Eleverne skal sætte deres podcast ind på side 24-25. De kan vælge at tilføje billeder/modeller eller andet.

Indspilning af lydoptagelse og indsættelse af billeder, se instruktion 1 og 2 [her](#).

Forslag til andre aktiviteter

- Lad eleverne arrangere et foredrag om Den Grønlandske Slædehund. Det kan være for andre klasser, forældre, det lokale ældrecenter eller andre.
- Lad eleverne udgive deres podcast til en rigtig podcast-tjeneste.

Kolofon

Podcasten Hundeplassen er udviklet til Isfjordscentret i Ilulissat af Katrine Nyland. Dertilhørende grafik er udviklet af Oncotype.

Undervisningsmaterialet til Podcasten Hundeplassen er udviklet af Lotte Brinkmann fra Anholt Læringsværksted med sparring fra Leg med IT.

Elevbogen i Book Creator er udviklet som en del af projektet *Nutaaliorta* fra Kivitsisa. Skabelonen er udviklet af Rikke Falkenberg Kofoed og Daniella Manuel, Leg med IT.

Undervisningsmaterialet Hundeplassen er udgivet under en Creative Commons krediteringslicens CC:BY.

[Qimmeq-projektet](#) er udviklet af Ilisimatusarfik og Københavns Universitet.

Børnefagbogen [Qimmeq – kalaallit qimmiat qimuttoq - den grønlandske slædehund](#) er udviklet af Anne Katrine Gjerløff. Ilisimatusarfik og Statens Naturhistoriske Museum.

Materialets tekster, opgaver og billeder må deles, gengives og bearbejdes, når blot man krediterer ophavet 'Hundepladsen by Isfjordscenteret Ilulissat'.